

Promicateljima istine čuvarima uspomene na hrvatska stradanja i progone

Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih ideologija – Virovitičko-podravska županija

U spomen na žrtve grobišta „Mrtvi jarak“ i totalitarnih ideologija

Istočni obronci Bilogore, općina Suhopolje, postali su nakon završetka Drugog svjetskog rata mjesto mnogobrojnih masovnih smaknuća. Žrtve se broje u tisućama.

Mrtvi jarak je stratište nedužnih hrvatskih vojnika i civila pobijenih nakon Drugog svjetskog rata, 1945. godine. Nalazi se u šumi na istočnim obroncima Bilogore, u općini Suhopolje, kraj sela Trapinske. Ovaj jarak se nekad zvao Duboki jarak. Zbog njegove dubine i položaja izabran je kao pogodno mjesto za masovna smaknuća. Dovedeno je više kolona i više grupa zarobljenika, koji su tu mučeni i ubijani. Tako su nastale najmanje četiri masovne grobnice. Članovi virovitičke podružnice Društva za obilježavanje grobišta, s predsjednikom Vlatkom Ljubičićem izvršili su 2007. godine probno iskapanje na prostoru jedne od ovih masovnih grobnica. Naišli su na posmrtno ostatke žrtava i dijelove vojničke opreme.

U organizaciji udruge Hrvatski Domobran ogranak Virovitica i podružnice Društva za obilježavanje grobišta iz Virovitice komemoracija na grobištu održana 23. kolovoza 2013. godine s početkom u 11 sati. Sjećanje je započelo Hrvatskom himnom koju je otpjevao zbor Hrvatskog pjevačkog društva Rodoljub iz Virovitice.

A potom je pozdravnu riječ prisutnima uputio Marijan Brlek, predsjednik branitelja i načelnik općine Suhopolje. U ime organizatora govorio je predsjednik udruge Hrvatski domobran Virovitica i predsjednika virovitičke podružnice Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava Vlatko Ljubičić, koji mje nakon pozdravnih riječi rekao: - *ovdje iznad Mrtvog jarka, sjećamo se hrvatskih*

žrtava koje je počinio zločinački komunistički režima. ... - U Virovitičko-podravskoj županiji je dosad poznato sedamdesetak, što masovnih grobnica što pojedinačnih grobova, prešućenih hrvatskih žrtava. Do sada je u knjizi Spomenar hrvatskim žrtvama Virovitičko-podravske županije objavljen popis 4.165 žrtava, od toga s područja bivše općine Virovitica 1.219 žrtava. Poseban popis žrtava kojeg priprema Udruga hrvatski domobran iz Virovitice broji oko 2.000 žrtava, a dio je objavljen u spomenutom Spomenaru. To nije konačan broj žrtava i grobišta jer u svom radu još uvijek nailazimo na ljude koji nam otkrivaj žrtve i grobišta za koje dosad nismo znali. ([kompletan govor u prilogu](#))

Potom se nazočnima obratio i predsjednik Društva iz Varaždina Franjo Talan koji je rekao ([kompletan govor u prilogu](#)) ...

Danas se sjećamo žrtava totalitarnih i autoritarnih režima 20. stoljeća kojih se spominjemo na preporuku Europskog parlamenta, od 2. travnja 2009.

Masovni progoni i likvidacije djelo su i nacista i komunista i brojnih drugih režima

Sjećamo se iz povijesti da je 23. kolovoza 1939. potpisan sporazum o nenapadanju između nacističke Njemačke i komunističkog SSSR-a. I jedna i druga strana u to doba imaju već iza sebe brojne masovne zločine koje su nad svojim stanovništvom počinile. U komunističkom SSSR-u, prema knjizi „Crna knjiga komunizma – Zločin, teror, represija“ – izdanoj od grupe autora u Parizu 1997. godine. Navodi se deportacija gotovo 690.000 osoba tokom „velike čistke“ između 1937. i 1938, te uništenje 6 milijuna Ukrajinaca namjernom i nezbrinutom glađu u periodu 1932.-1933. A nacistička Njemačka u to doba već je imala logor Dachau koji je otvoren u ožujku 1933,

Sporazumom između Hitlera i Staljina bilo je predviđena i podjela interesnih sfera, odnosno susjednih zemalja. Ubrzo je uslijedio napad na Poljsku, zapadni dio pripojio je Hitler, a istočni Staljin. Kako su programi i jedne i druge partije bili bazirani na zločinu uslijedili su progoni stanovništva, masovna ubojstva u okupiranim dijelovima. Staljin je likvidirao kompletno zarobljeni časnički kadar poljske vojske, a na području koje je priključila Njemačka osnivani su i brojni logori među kojima i najpoznatiji Auschwitz, (Osvjenčim).

Kako smo desetljećima živjeli u komunističkom sustavu o zločinima nacističke Njemačke učili smo i u povijesti, a zločini suprotne strane baš se i nisu spominjali.

U uvodnom dijelu 4. žrtvoslovnog kongresa održanom u Zagrebu 2004. godine prof. dr. Zvonimir Šeparović, poznati viktinolog, predsjednik HŽD-a rekao je da je u 20. stoljeću poginulo i poubijano 180 milijuna ljudi, 100 milijuna od komunizma, 50 milijuna od fašizma (nacizma) i 30 milijuna od raznih diktatorskih režima prošlog stoljeća

Kako se danas sjećamo i žrtava ostalih diktatura i autoritarnih režima red je da se prisjetimo i stradanja i žrtava pogubljenih između dva svjetska rata kojih je bilo već i u počecima nastanka Jugoslavije. Jedan od najpotresnijih je ubojstvo Varga Ivana koji je ubijen od srpskih žandara u Donjoj Dubravi, a nakon čijeg ubojstva od djece ubijenog zatraženo je da pod prijetnjom ovrhe plate metke koji su utrošeni za očevo ubojstvo. ([Vladimira Pavlinića, iz članka „Previše povijesti za tako malen prostor“ objavljen u obiteljskoj reviji Kana, izdaje Kršćanska sadašnjost iz Zagreba, broj za ožujak 2010. godine, strana 18 i 19.](#))

Svima nam je cilj obilježiti grobišta i stratišta i mrtvima dati pravo na grob

Danas se sjećamo i svih tih žrtava.

Na području Hrvatske nalazi se preko 900 grobišta i stratišta i te sve žrtve zaslužuju našu pažnju i sjećanje.

U dosadašnjem radu na prikupljanju podataka o žrtvama i grobištima Drugog svjetskog rata i poraća sudjelovali smo kao Društvo s brojnim pojedincima i udrugama; Od vladine Komisije R Slovenije do HŽD-a, HDPZ-a, Hrvatskog domobrana, udruge Daksa iz Dubrovnika, Matice hrvatske Bjelovar i Čakovec, Macelj 1945., a posebno dobra suradnja tijekom ovih godina bila je s sa slovenskim društvom koje je na grobištu u Kočevskome rogu, a i kod grobišta Huda Jama, sagradilo spomen kapelicu i podiglo na desetke križeva na stratištima i grobištima diljem Republike Slovenije. U posljednje vrijeme surađujemo i s inicijatorima osnivanja istarskog društva Blaženih Francesca Bonifacija i Miroslava Bulešića iz Rovinja.

Svima nam je cilj obilježiti grobišta i stratišta, žrtve popisati i istinu pred javnost iznijeti, a pokojnicima dati pravo na grob koje po našem mišljenju svakom čovjeku pripada.

Za jednog susreta sa slovenskim Društvom za ureditev zamolčanih grobov predsjednik Franc Perme je rekao da je u „našoj zgodovini“ izneseno puno laži te će našu povijest na temelju istine trebati ponovo pisati.

Jedna od tih laži koje su nam desetljećima plasirali, koju smo svi učili i ponavljali je priča o danu ustanka naroda RH i BiH, a koju smo slavili 27. srpnja, kada je „puknula prva puška“ u Srbu.

No taj ustanak nema nikakve veze s ustankom već se radi o masovnom ubojstvu hodočasnika sv. Ani u Kosovu kod Knina.

Dakle totalitarni komunistički sistem ukrao nam je istinu i pravo ljudima na dostojan pokop, a obasipao nas lažima.

Ušli smo u Europsku uniju i za nadati se da ćemo se i u skladu s time i europski ponašati i svakoj žrtvi dati pravo na postojanje bez obzira kojeg su političkog, vjerskog ili kojeg drugog opredjeljenja bile. I onima čija su imena upisana na spomenicima, a i onima u preoranim grobovima, kao i onima u još neobilježenim stratištima i grobištima.

Poziv na beatifikaciju vlč Miroslava Bulešića – žrtve komunističkih zločina

U novijoj povijesti posebno su bolni bili progoni Crkve i svećenstva kojih je od partizanko-komunističke ruke stradalo više stotina. Među najpotresnijim je ubojstvo župnika Žigrovića u Gornjem Jesenju 17. srpnja 1943. nakon čega su se masovna ubojstva proširila i na ostalim dijelovima sjeverne Hrvatske, već prije spomenute žrtve grobišta “Leskovec“, a pravi teror i likvidacije uslijedile su nakon završetka rata. Progoni stanovništva i neistomišljenika uslijedili su sve do demokratskih promjena 1990. godine.

Jedno od najsvirepijih ubojstva dogodilo se 1947. godine kada je ubijen svećenik Miroslav Bulešić. Proglašenje blaženim biti će u Puli 28. rujna pa je to prilika da se sjetimo i svih mučenika stradalih od totalitarnih režima i raznih diktatura koje su vladale na ovim prostorima.

Vlatko tebi i svima koji su Ti pomogli zahvaljujem na trudu i organizaciji ovog sjećanja i zahvaljujem na pomicanju istine i očuvanju spomena na prešućene i prešućivane žrtve progona virovitičkog kraja.

Ujedno izražavam nadu da ćemo u skoroj budućnosti na dostojan način obilježiti sva grobišta i stratišta, označene i neoznačene grobove i grobišta, a tu odgovornu dužnost preuzelo je na sebe Povjerenstvo Vlade RH za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja, pa molim da im u tome pomognemo.

Žrtvama grobišta Mrtvi jarak, i svima stradalim od posljedica ratova i vladavina totalitarnih ideologija i diktatura pokoj vječni. Počivale u miru. S tim mislim sve Vas još jednom pozdravljam i želim svako dobro

Prisutnima se potom obratio i Tomislav Tolušić , župan Virovitičko-podravske županije (govor u prilogu), a skupu se potom obratio i Josip Đakić, saborski zastupnik i predsjednik HVIDR-e Republike Hrvatske

Sjećanje na žrtve grobišta „Mrtvi jarak“ i stradale u ratovima i progonima ljudi u totalitarnim i autoritarnim režimima završilo je molitvom koju su predvodili svećenici, vlč. Pavao Filipović suhopoljski župnik i fra Vjekoslav Kocijan, vikar Župe Sv. Rok iz Virovitice.

Zapisao i fotografije snimio i uvrstio Franjo Talan, za Pietetu pripremio Dragutin Šafarić

Slika 1: Kod spomen obilježja u Mrtvom jarku održana je 23. kolovoza 2013. komemoracija u znak sjećanja na sva stradanja Virovitičko-podravske županije

Slika 2: Komemorativni skup započeo je hrvatskom himnom koju je otpjevao zbor Hrvatskog pjevačkog društva Rodoljub iz Virovitice

Slika 3: Prisutne je pozdravio Marijan Brlek, predsjednik branitelja i načelnik općine Suhopolje

Slika 4: Vlatko Ljubičić, predsjednik udruge Hrvatski domobran Virovitica i predsjednika virovitičke podružnice Društva za obilježavanje grobišta, obratio se u ime organizatora

Slika 5: Skupu se obratio i Franjo Talan, predsjednik Društva za obilježavanje grobišta Varaždin

Slika 6: Sudionike komemoracije pozdravio je i župan virovitičko-podravski Tomislav Tolušić

slika 7: Pred komemorativnim skupom u Mrtvom jarku govorio je i saborski zastupnik i predsjednik HVIDR-e Josip Đakić

Slika 8 i 9: Komemoraciji u Mrtvom jarku prisustvovalo je mnoštvo ljudi koji su došli odati počast svim stradalim žrtvama

Slika 10: Članovi Društva za obilježavanje grobišta pomolili su se i zapalili su svijeće ispred spomen obilježja u Mrtvom jarku

Slika 11: Povodom europskog Dana sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima kod spomen obilježja Mrtvi jarak položeni su vijenci i zapaljene svijeće

Slika 12: Suhopoljski župnik Pavao Filipović i fra Vjekoslav Kocijan, vikar Župe Sv. Rok iz Virovitice predvodili su molitvu za sve stradale

Vlatko Ljubičić, govor – Mrtvi jarak 20130823 - komemoracija

Poštovane Gospođe i Gospodo, dobro došli na ovo mjesto hrvatskog mučeništva! Pozdravljam sve cijenjene Sudionike ovog Spomena. Hvala Vam što ste došli pomoliti za ove i druge prešućene hrvatske žrtve i odati im počast! Pozdravljam župana Tomislava Tolušića i zahvaljujem što je Virovitičko-podravska županija preuzela pokroviteljstvo nad ovim spomenom. Pozdravljam saborskog zastupnika i predsjednika HVIDR-e Josipa Đakića, sve nazočne gradonačelnike i načelnike općina Virovitičko-podravske županije, predstavnike domobranskih udruga, udruga iz domovinskog rata, predstavnik Mladež HDZ-a te predstavnike Suhopolja na čelu s g. Marjanom Brlekom! Pozdravljam članove mješovitog pjevačkog zbora HPD-a Rodoljub iz Virovitice s dirigenticom profesoricom Mirnom Mihalković. Pozdravljam Franju Talana iz Varaždina, predsjednika Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava.

Poštovane gospođe i gospodo, ovdje iznad Mrtvog jarka, sjećamo hrvatskih žrtava koje je počinio zločinačkog komunističkog režima, žrtava čije kosti su razasute u tisućama grobova i grobnica od austrijske do grčke granice; sjećamo se Hrvata ubijenih već u Austriji odakle su krenule hrvatske zarobljeničke kolone, Hrvata koje je komunistička ruka ubila u emigraciji i Hrvata koje je komunistička Jugoslavija ubila dok se raspadala. Komunistički zločinački režim je prolio puno hrvatske krvi; i na ovim obroncima, na kojima se nalazimo, zločinci su masovno prolijevali nedužnu hrvatsku krv. Istočni obronci zelene Bilogore 1945. nakon završetka Drugog svjetskog rata postali su mjesto mnogobrojnih masovnih smaknuća u prvom redu mladih Hrvata, a time i hrvatske budućnosti. Žrtve se broje u tisućama.

O tim užasnim zločinima svjedoče ljudi ovog kraja, o tim zločinima svjedoči pismo i zapisnik suhopoljskih partizana koje su 29. srpnja 1945. godine poslali tadašnjem ministru jugoslavenske vlade Andriji Hebrangu.

U Virovitičko-podravskoj županiji je dosad poznato sedamdesetak, što masovnih grobnica što pojedinačnih grobova, prešućenih hrvatskih žrtava. Do sada je u knjizi Spomenar hrvatskim žrtvama Virovitičko-podravske županije objavljen popis 4.165 žrtava, od toga s područja bivše općine Virovitica 1.219 žrtava. Poseban popis žrtava kojeg priprema Udruga hrvatski domobran iz Virovitice broji oko 2.000 žrtava, a dio je objavljen u spomenutom Spomenaru. To nije konačan broj žrtava i grobišta jer u svom radu još uvijek nailazimo na ljude koji nam otkrivaju žrtve i grobišta za koje dosad nismo znali.

Tako nam je Marko Biondić, sada živi u Koprivnici, svjedočio da je kao mladić s nekim drugim osobama bio natjeran da nakon pada Virovitice u partizanske ruke pokapa pobijene vojnike i civile koji su ubijeni na livadama sjeverno od grada. Te livade se danas nalaze između ulice Matije Gupca i tvornice šećera. Prema njegovom svjedočanstvu tamo je bilo osamdeset ubijenih koji su pokopani u četiri jame: u svakoj jami po dvadeset ubijenih. Žrtve su bile odvedene iz grada i tamo pobijene. Kad ih je on iz daljine ugledao pomislio je da su ovce. Bijelila njihova razgoličena tijela.

Milan Prpić iz Cabune, sada živi u Zadru, svjedočio nam je o postojanju masovnih grobnica na cabunskom groblju, o žrtvama pokopanim pored nekadašnjeg puta između Cabune i Suhopolja, a i na drugim mjestima. Na livadi u Pčeliću, pored zavoja na kojem se put odvaja za Žubricu, vidio je dva pute po tristo zarobljenika. Čekali su da se smrkne, nisu znali da će biti poklani iste noći. Svake noći, oko tjedan dana, prolamali su se krici koji su se čuli u Pčeliću, Trnavi, Budanici, Žubrici. Vidio je ljude kako vise na granama: iskomadani, s izvađenim očima i odrezanim spolovilima.

Najpoznatija gubilišta u općini Suhopolje su Pčelić i Mrtvi jarak, na području grada Virovitice Šintarnica, Muškare kod Šećerane i Gradsko groblje, u Pitomači šume Limbuš i Seća, a na istočnom dijelu Županije Slatinski Drenovac.

Komu su trebale tisuće žrtava pobijenih na ovim obroncima, tisuće mladih života, tisuće mladih Hrvata čiji je san o budućnosti i hrvatskoj slobodi završio u jamama i rovovima ove naše Bilogore?

Poštovane Gospođe i Gospodo, Vi danas svojom nazočnošću ovom spomenu svjedočite da niste za zaborav i prešućivanje hrvatskih žrtava, zato Vam na tome još jednom hvala.

Dragi prijatelji, čuvari uspomene na stradanja i progone stanovništva u totalitarnim i diktatorskim režimima – sve Vas od srca pozdravljam i zahvaljujem na organizaciji spomena na žrtve tih progona

Danas se sjećamo žrtava totalitarnih i autoritarnih režima 20. stoljeća kojih se spominjemo na preporuku Europskog parlamenta, od 2. travnja 2009.

Sjećamo se iz povijesti da je 23. kolovoza 1939. potpisan sporazum o nenapadanju između nacističke Njemačke i komunističkog SSSR-a. I jedna i druga strana u to doba imaju već iza sebe brojne masovne zločine koje su nad svojim stanovništvom počinile vlasti. U komunističkom SSSR-u, prema knjizi „Crna knjiga komunizma – Zločin, teror, represija“ – izdanoj od grupe autora u Parizu 1997. godine. Navodi se deportacija gotovo 690.000 osoba tokom „velike čistke“ između 1937. i 1938, te uništenje 6 milijuna Ukrajinaca namjernom i nezbrinutom glađu u periodu 1932.-1933. A nacistička Njemačka u to doba već je imala logor Dachau koji je otvoren u ožujku 1933,

Sporazumom između Hitlera i Staljina bilo je predviđena i podjela interesnih sfera, odnosno susjednih zemalja. Ubrzo je uslijedio napad na Poljsku, zapadni dio pripojio je Hitler, a istočni Staljin. Kako su programi i jedne i druge partije bili bazirani na zločinu uslijedili su progoni stanovništva, masovna ubojstva u okupiranim dijelovima. Staljin je likvidirao kompletno zarobljeni časnički kadar poljske vojske, a na području koje je priključila Njemačka osnivani su i brojni logori među kojima i najpoznatiji Auschwitz, (na poljskom Osvjencim).

Kako smo desetljećima živjeli u komunističkom sustavu o zločinima nacističke Njemačke učili smo i u povijesti, a zločini suprotne strane baš se i nisu spominjali.

U uvodnom dijelu 4. žrtvoslovnog kongresa održanom u Zagrebu 2004. godine prof. dr. Zvonimir Šeparović, poznati viktinolog, predsjednik HŽD-a rekao je da je u 20. stoljeću poginulo i poubijano 180 milijuna ljudi, 100 milijuna od komunizma, 50 milijuna od fašizma (nacizma) i 30 milijuna od raznih diktatorskih režima prošlog stoljeća

Mi kao Udruga, Društvo za obilježavanje grobišta koje je osnovano po prestanku rada Saborske komisije. 20 rujna 2000. godine. Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima prvi put smo obilježili 23. kolovoza 2010. godine kada smo pokopali, u lipnju mjesecu 2009., ekshumirane žrtve grobišta "Sep" u Međimurju. Tom prilikom obred ukopa predvodio je mons. Josip Mrzljak, varaždinski biskup, a na obilježavanju su bili prisutni i predstavnici Općine Nedelišća i Međimurske županije koja je taj datum unijela u kalendar Međimurske županije koji se službeno i narednih godina obilježavaju pa je tako i danas ujutro molitva bila kod grobnice pokopanih ekshumiranih žrtava grobišta "Sep".

Iduće godine Europski dan sjećanja na žrtve svih totalitarnih i autoritarnih režima obilježen je na grobištu „Sep“ kod Hrašćana u Međimurju, a i na grobištu „Leskovec“ kod Varaždinskih Toplica gdje je misu predvodio biskup Mrzljak a bili su prisutni i predstavnici Varaždinske županije. Obilježavanje tog datuma bilo je i prošle godine, a povodom 70. obljetnice prvih masovnih likvidacija partizansko-komunističke vojske nad 88 zarobljenika zarobljenika kod zauzimanja Varaždinskih Toplica 29. rujna 1943. biti će danas u 16 sati na grobištu u Leskovcu.

Kako se danas sjećamo i žrtava ostalih diktatura i autoritarnih režima red je da se prisjetimo i stradanja i žrtava pogubljenih između dva svjetska rata.

U knjizi „Borba Hrvata protiv Trećeg Reicha“. zapisano je „Sam ulazak Hrvatske u Kraljevinu SHS 1918. godine, dovođenje Hrvatske pred „dinastički svršen čin“, bilo je omogućeno nelegalnošću političkih odluka, ignoriranjem hrvatskog Sabora i popraćeno prolijevanjem hrvatske domobranske krvi na Trgu bana Jelačića. Nakon toga uslijedila je, kako je to definirao Miroslav Krleža, „rojalistička najezda iz Beograda“. U represivnoj monarhističkoj jugoslavenskoj diktaturi, tijekom vremena državnog političkog i policijskog terora i uz toleriranje organiziranja četničkih grupa po Hrvatskoj, događaju se: atentat u beogradskoj Skupštini 1928. godine (kada su ubijena trojica i ranjena dvojica hrvatskih zastupnika, među njima neformalni vođa ne samo Hrvatske seljačke stranke, nego hrvatskog naroda, Stjepan Radić), atentat na M. Šufflaya 1931., ubojstvo sudionika procesije u Omišu 1932., ubojstva J. Predaveca i I. Pilara 1933., zastupnika HSS-a K. Brkljačića 1936. godine; padaju Sibirjske i Vrbske žrtve u brodomskom Posavlju 1935., Senjske i Virovitičke žrtve 1937. godine; u razdoblju parlamentarnih izbora od strane žandara i četnika ubijeno je petero ljudi u Lici 1925.“, - i da dalje ne nabrajam....

Jedan od najpotresnijih događaja je ubojstvo Varga Ivana koji je ubijen od srpskih žandara u Donjoj Dubravi, a nakon čijeg ubojstva od djece ubijenog zatraženo je da pod prijetnjom ovrhe plate metke koji su utrošeni za očevu ubojstvo. (Vladimira Pavlinića, iz članka „Previše povijesti za tako malen prostor“ objavljen u obiteljskoj reviji Kana, izdaje Kršćanska sadašnjost iz Zagreba, broj za ožujak 2010. godine, strana 18 i 19.)

Danas se sjećamo i svih tih žrtava.

Na području Hrvatske nalazi se preko 900 grobišta i stratišta i te sve žrtve zaslužuju našu pažnju i sjećanje.

U dosadašnjem radu na prikupljanju podataka o žrtvama i grobištima Drugog svjetskog rata i poraća sudjelovali smo kao Društvo s brojnim pojedincima i udrugama; Od vladine Komisije R Slovenije do HŽD-a, HDPZ-a, Hrvatskog domobrana, udruga Daksa iz Dubrovnika, Matice hrvatske Bjelovar i Čakovec, Macelj 1945., a posebno dobra suradnja tijekom ovih godina bila je s sa slovenskim društvom koje je na grobištu u Kočevskome rogu, a i kod grobišta Huda Jama, sagradilo spomen kapelicu i podiglo na desetke križeva na stratištima i grobištima diljem Republike Slovenije. U posljednje vrijeme surađujemo i s inicijatorima osnivanja istarskog društva Blaženih Francesca Bonifacija i Miroslava Bulešića iz Rovinja.

Svima nam je cilj obilježiti grobišta i stratišta, žrtve popisati i istinu pred javnost iznijeti, a pokojnicima dati pravo na grob koje po našem mišljenju svakom čovjeku pripada.

Za jednog susreta sa slovenskim Društvom za ureditev zamolčanih grobov predsjednik Franc Perme je rekao da je u „našoj zgodovini“ izneseno puno laži te će našu povijest na temelju istine trebati ponovo pisati.

Jedna od tih laži koje su nam desetljećima plasirali, koju smo svi učili i ponavljali je priča o danu ustanka naroda RH i BiH, a koju smo slavili 27. srpnja, kada je „puknula prva puška“ u Srbu.

No taj ustanak nema nikakve veze s ustankom već se radi o masovnom ubojstvu hodočasnika sv. Ani u Kosovu kod Knina.

Kronika župe sv. Ante u Kninu i spisi arhiva biskupskog ordinarijata Banja Luke i mnoga druga svjedočanstva svjedoče da je na taj dan 1941. godine, župnik župe Drvar vlč. Waldemar Maximilian Nestor župnik u Drvaru došao sa svojim župljanima na hodočašće, kako je to i prije bio običaj. Došli su moliti za svoje obitelji za svoju djecu za svoj narod., dakako oboružani jedino svojim kronicama kao svojim oružjem. Sutradan je bila nedjelja, pa da župljani koji su ostali u Drvaru ne bi bili bez mise, župnik je s hodočascima sjeo u „Šipadov“ vlak uskog kolosijeka... Na tromeđi Bosne, Dalmacije i Like, oko Turbara, vlak su zaustavili četnici... napali su vlak, župnika, izvukli iz vlaka i s njime skupinu hodočasnika, okrutno ih poubijali a tijela im bacili u jamu Golubinjaču. Dakako, bez milosti bez križa i spomena...

Istoga dana su u Bosanskom Grahovu i okolnim selima srpski ustanici (četnici i „gerilski“ komunisti) poubijali Hrvate.

Dakle totalitarni komunistički sistem ukrao nam je istinu i pravo ljudima na dostojan pokop, a obasipao nas lažima.

Ušli smo u Europsku uniju i za nadati se da ćemo se i u skladu s time i europski ponašati i svakoj žrtvi dati pravo na postojanje bez obzira kojeg su političkog, vjerskog ili kojeg drugog opredjeljenja bile. I onima čija su imena upisana na spomenicima, a i onima u preoranim grobovima, kao i onima u još neobilježenim stratištima i grobištima.

U novijoj povijesti posebno su bolni bili progoni Crkve i svećenstva kojih je od pratizanko-komunističke ruke stradalo više stotina. Među najpotresnijim je ubojstvo župnika Žigrovića u Gornjem Jesenju 17. srpnja 1943. nakon čega su se masovna ubojstva proširila i na ostalim dijelovima sjeverne Hrvatske, već prije spomenute žrtve grobišta „Leskovec“, a pravi teror i likvidacije uslijedile su nakon završetka rata. Progoni stanovništva i neistomišljenika uslijedili su sve do demokratskih promjena 1990. godine.

Jedno od najsvirepijih ubojstva dogodilo se 1947. godine kada je ubijen svećenik Miroslav Bulešić. Proglašenje blaženim biti će u Puli 28. rujna pa je to prilika da se sjetimo i svih

mučenika stradalih od totalitarnih režima i raznih diktatura koje su vladale na ovim prostorima.

Vlatko tebi i svima koji su Ti pomogli zahvaljujem na trudu i organizaciji ovog sjećanja i zahvaljujem na pomicanju istine i očuvanju spomena na prešućene i prešućivane žrtve progona virovitičkog kraja.

Ujedno izražavam nadu da ćemo u skoroj budućnosti na dostojan način obilježiti sva grobišta i stratišta, označene i neoznačeno grobove i grobišta, a tu odgovornu dužnost preuzelo je na sebe Povjerenstvo Vlade RH za istraživanje, uređenje i održavanje vojnih groblja, groblja žrtava Drugog svjetskog rata i groblja poslijeratnog razdoblja, pa molim da im u tome pomognemo.

Žrtvama grobišta Mrtvi jarak, i svima stradalim od posljedica ratova i vladavina totalitarnih ideologija i diktatura pokoj vječni počivale u miru.

S tim mislima sve Vas još jednom pozdravljam i želim svako dobro

župan Tolušić, govor – Mrtvi jarak 20130823 - komemoracija

Prisutnima se potom obratio i Tomislav Tolušić , župan Virovitičko-podravске županije,

Poštovani dame i gospodo, poštovani uvaženi gosti, dragi prijatelji, dragi sudionici ove komemoracije ja bi samo podsjetio da je evo rezolucijom Europskog parlamenta ovaj dan proglašen za Dan sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima i po toj Deklaraciji ta tri režima koja su najbitnija u toj priči su fašizam, komunizam i nacizam. Iza nas je pokopano

sto, dvjesto, tristo, petsto ljudi, žena, djece, roditelja, očeva, sinova, majki sam Bog zna koliko ih je. Te ljude iza nas nije ubio ni nacizam, ni fašizam, nego komunizam. Dvjestotinjak ljudi u Slatinskom Drenovcu nije ubio niti fašizam, niti nacizam, nego komunizam. Bleiburg, Jazovka, stotine drugih ili tisuće drugih jama, dali u Pužarima, dali u Pčeliću, dali diljem Lijepe naše, nije učinio i nije napravio niti fašizam, niti nacizam, nego prije svega komunizam. I taj isti komunizam je, ne 45 godina, nego ja bi rekao 58 godina i dan danas činio i čini sve da te zločine koji su počinjeni stavi pod tepih, da ih sakrije, da ih omalovaži, da se isprdava iz njih i da ih čini nebitnima. Ono što je meni drago, ovaj spomenik je tu napravljen i hvala Bogu da je napravljen. Ono što govori o strahu svega ovoga, napravljen je 2010. Do 1990. kada ste spomenuli Mrtvi jarak ili Bleiburg ili nešto, bili je ode glava ili vas pojede mrak ili u najmanju ruku zatvor. Poslije 1990. se počelo pričati o tome, međutim i svi mi zajedno smo skupili hrabrosti, dali ovdje ili u nekim drugim krajevima Lijepe naše. Evo u listopadu 2010. staviti spomenik za par stotina ljudi, Hrvata, bez obzira koju su nosili uniformu i dali su je uopće nosili i usudili se nešto i svečano i službeno obilježiti, vidjeti jedno stratište hrvatskog naroda.

Ono što je lijepo i ono što mene osobno kao mladog čovjeka čini ponosnim, je da je ovdje danas puno ljudi i da se u cijeloj državi ovaj dan obilježava na jedan svečan i dostojanstven način i da je nakon ovih 50 godina, da sjećanje nije izbljedjelo, nego da je upravo, ja bi rekao, sve jasnije i jasnije i da hrvatski narod apsolutno uviđa šta se događalo i da mu se onaj kolektivni ključ, lokot koji ima u glavi i straha i svega onoga što je proživljavao, briše, nažalost polako, ali očito dovoljno brzo da se stvari ne zaborave i kažem da se učine sve jasnije i jasnije.

Reći ću ono što smeta onima na koje se to odnosi, a to je da nažalost dio ljudi koji ovdje danas tu održava, to sam rekao u Bleiburgu, ponovit ću to i ovdje, su i ideološki ali i pravi sinovi, unuci ovih istih Titovih partizana, koji su ubijali ovdje ili u Bleiburgu ili na nekom drugom stratištu i dan danas čine sve da tu priču, kako sam rekao, omalovaže, da se isprdavaju iz nje, da kažu da ovdje nema mrtvih oko nas, da Bleiburg praktički nije postojao, da mijenjaju zakone kako bi spriječili izručenje bivših ili sadašnjih UDB-aša i čine sve da velik dio ovog hrvatskog naroda iziritiraju i da ih okrenu kontra sebe, što moram priznati da mi je drago.

Ono s čime sam ponosan, je to da ipak velika većina hrvatskog naroda shvaća o čemu se radi i da čini sve, da one koji su prije 58 godina i ove koji su prije 20 i nešto godina pokopani, u onom ratu ili u Domovinskom ratu, koji su na bilo koji način činili sve što su mogli da pomognu i da dobiju svoju državu, da ih se ne zaboravlja. I hvala Bogu da nas je iz godine u godinu, bez obzira što je puno sve onih starijih i starijih, da je ljudi ovdje sve više i više i pogotovo mi je drago da je tu puno onih mladih. Na mladima svijet ostaje ali i sjećanje ostaje također na mladima. Hvala vam svima na tome, eto još jednom hvala na pažnji i na dolasku.

